

Bijlage 1: Flexibilisering maatschappelijke opvang Midden-Limburg: de ontwikkelopgave in beeld

De flexibilisering van de maatschappelijke opvang in Midden-Limburg omvat een fysieke omvorming en een inhoudelijke omvorming. Beide worden hieronder toegelicht.

Fysieke omvorming

Maatschappelijke opvang wordt in onze regio geboden op de volgende plekken:

1. Spoorlaan Zuid 29a Roermond: nachtopvang, dagopvang, vervolgopvang en crisisopvang;
2. Rijksweg Horn (sociaal pension): vervolgopvang.
3. Diverse locaties in de wijken van de gemeente Weert: 5 trajecthuizen en 1 gezinshuis.

Met uitzondering van de opvang in de gemeente Weert wordt de maatschappelijke opvang in Midden-Limburg nog grotendeels centraal vormgegeven. Het voornemen is om deze centrale plekken in 2021 om te vormen naar twee typen opvang:

1. opvang voor individuele burgers in zogenaamde trajecthuizen in de wijk. Met een maximum van 3 burgers per woning;
2. opvang voor gezinnen in zogenaamde gezinshuizen in de wijk. Met een maximum van 2 gezinnen per woning.

Op dit moment is de verwachting dat voor de omvorming 9 trajecthuizen en 4 gezinshuizen nodig zijn.

Daarnaast blijft er op de Spoorlaan Zuid 29a te Roermond centraal een aantal plekken beschikbaar voor die burgers die (nog) niet klaar zijn om in een woning in de wijk te gaan wonen, de zogenaamde interne bedden. Er is geen sprake meer van een slaapzaal. Alle burgers beschikken over een eigen kamer waar 24/7 toezicht wordt geboden.

Bij de omvorming van de maatschappelijke opvang hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. de maatschappelijke opvang moet lokaal in elke gemeente beschikbaar zijn;
2. de maatschappelijke opvang moet in verbinding staan met / aansluiting zoeken bij de lokale infrastructuur in elke gemeente;
3. de maatschappelijke opvang moet betaalbaar zijn.

Hieronder volgt puntsgewijs een toelichting op deze uitgangspunten.

Ad 1 Lokale beschikbaarheid

Zoals vastgelegd in de regiovisie *Bijzondere doelgroepen Noord- en Midden-Limburg 2017-2021* is de ambitie om maatschappelijke opvang daar te bieden waar de kans op herstel het grootst is. Vaak is dat een plek zo dichtbij als mogelijk bij iemands eigen omgeving. Het streven is om burgers / gezinnen die dakloos worden zoveel mogelijk op te vangen in hun eigen gemeente. Of, wanneer dat niet direct mogelijk blijkt, zo snel als mogelijk weer terug te leiden naar hun eigen gemeente.

Hierop is een aantal opmerkingen te maken;

- een focus op opvang en herstel in iemands eigen omgeving, betekent ook iets voor de wijze van organisatie van een 'vindplaats' van burgers en de toegang tot de maatschappelijke opvang. Deze dient meer lokaal georiënteerd te zijn;
- binnen de maatschappelijke opvang geldt het principe van landelijke toegankelijkheid. Dat betekent dat de maatschappelijke opvangvoorziening in de gemeente waar iemand die recht heeft op opvang zich meldt, ook eerste opvang moet bieden. Ook wanneer deze persoon afkomstig is van buiten de grenzen van de gemeente / regio. Voor deze categorie burgers moet

binnen de traject- en gezinshuizen én de interne bedden ook (tijdelijk) een oplossing worden geboden. Uitgangspunt is ook bij deze groep dat er, in afstemming met de gemeente van herkomst, waar mogelijk wordt ingezet op een traject in de gemeente van herkomst;

- voor sommige burgers is opvang binnen de eigen gemeenten niet bevorderlijk voor hun herstel bijvoorbeeld vanwege een negatief sociaal netwerk;
- het is niet mogelijk / wenselijk om in iedere wijk binnen een gemeente maatschappelijke opvang te realiseren. Dit zou leiden tot leegstand en is exploitatietechnisch niet haalbaar.

Ad 2 Verbinding lokale infrastructuur

Maatschappelijke opvang is een tijdelijke voorziening. Zoals omschreven in de Wmo 2015 dienen de inspanningen binnen de maatschappelijke opvang erop gericht te zijn dat burgers zich weer op eigen kracht kunnen handhaven in de samenleving. Hierbij is het belangrijk dat al tijdens de periode van opvang wordt gewerkt aan de situatie na verblijf in de maatschappelijke opvang. Het gaat hier onder andere om zaken als het vinden van een passende woonruimte, een stabiel inkomen, een zinvolle daginvulling en het opbouwen, verstevigen of herstellen van het sociaal netwerk.

Om hier een passende invulling voor te vinden moet de maatschappelijke opvang zoveel mogelijk aansluiten bij de lokale infrastructuur en het lokale netwerk in de directe omgeving van waar de burger uit wil stromen. Samenwerking in de keten is dus noodzakelijk.

Ad 3 Betaalbaarheid

Moveoo heeft als huidige aanbieder van de maatschappelijke opvang in de regio Midden-Limburg aangegeven dat de omvorming van de opvang van centraal naar kleinschalig en flexibel in de wijk kostenneutraal kan worden uitgevoerd in het jaar 2021.

Deze kostenneutraliteit is één van de beoordelingsgronden geweest op basis waarvan de MGR (Modulaire gemeenschappelijke regeling: entiteit die de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten ondersteunt bij de inkoop van (onder andere) maatschappelijke opvang) heeft aangegeven dat er bij de fysieke omvorming van de maatschappelijke opvang in 2021 binnen de huidige aanbestedingsafspraken die Moveoo heeft met centrumgemeente Venlo geen sprake is van een zogenaamde wezenlijke wijziging.

Op 1 februari 2021 wordt er een nieuwe aanbesteding maatschappelijke opvang in de markt gezet voor de periode vanaf 1 januari 2022 voor de regio Noord- en Midden-Limburg. Het is aan de samenwerkende gemeenten als opdrachtgever om ervoor te zorgen dat er voor de opdracht voor maatschappelijke opvang vanaf 2022 voldoende middelen beschikbaar zijn. De eindverantwoordelijkheid in deze ligt bij centrumgemeente Venlo¹.

Naar verwachting is op 1 juli 2021 duidelijk wie vanaf 2022 de opdrachtnemer wordt voor maatschappelijke opvang vanaf 1 januari 2022.

Inhoudelijke ontwikkelopgaven

Naast de fysieke omvorming van de maatschappelijke opvang ligt er ook nog een aantal inhoudelijke ontwikkelopgaven op de plank voor het jaar 2021. Het gaat hierbij om:

- het vormgeven van grijs wonen;
- het omvormen van de toegang;
- het anders organiseren van de daginvulling;

¹ Op het moment van het opstellen van dit collegevoorstel wordt onderzocht of de middelen voor maatschappelijke opvang onderdeel worden van het regiobudget Noord- en Midden-Limburg. De uitkomst van het onderzoek is van invloed op de verantwoordelijkheidsverdeling.

- het bevorderen van duurzame uitstroom.

Ook bij de uitwerking van de inhoudelijke ontwikkelopgaven is de aansluiting bij de lokale infrastructuur van groot belang. Door lokaal te zorgen voor een sterk netwerk (vangnet) kan voorkomen worden dat mensen instromen in de maatschappelijke opvang. Aan de andere kant kan dit netwerk er ook voor zorgen dat mensen duurzaam uitstromen uit de maatschappelijke opvang waarbij ze een stabiele basis vinden in de wijk.

Kaders ontwikkelopgaven maatschappelijke opvang Midden-Limburg

Een aantal inhoudelijke ontwikkelopgaven wordt in 2021 al opgepakt. Hieronder worden de kaders geschetst waarbinnen de ontwikkelopgaven worden opgepakt. Ook wordt aangegeven wat de status is van de diverse ontwikkelopgaven.

1.1 Het vormgeven van grijs wonen

Wat

Preventie van instroom in de MO

Resultaat

Het organiseren van het proces, inclusief randvoorwaarden, voor het inzetten van grijs wonen / briefadres als mogelijkheid om instroom in de MO te voorkomen.

Status

In de gemeente Weert is dit al enkele jaren geregeld als onderdeel van de flexibele maatschappelijke opvang. Met de andere gemeenten in Midden-Limburg hebben al diverse gesprekken plaatsgevonden met de collega's van de sociale diensten.

1.2 Het omvormen van de toegang

Wat

Een integrale toegang tot de maatschappelijke opvang

Resultaat

- Bepalen op welke plek burgers zich kunnen melden voor MO;
- bepalen welke partijen er nodig zijn om een integrale toegang optimaal vorm te kunnen geven;
- organiseren dat alle cliënten een passend zorgleefplan hebben dat door de cliënt en de betrokken partijen is geaccordeerd;
- organiseren randvoorwaarden voor een goede toegang. Denk bijvoorbeeld aan de eigen bijdrage.

Status

In Midden-Limburg West is het meldpunt geregeld via het Afsprakenkader FlexMO Weert. Via het afstemmingsoverleg en de Werkgroep Wonen wordt integraal gekeken naar nieuwe aanmeldingen. Voor de gemeenten in Midden-Limburg Oost geldt dat er overleg plaatsvindt tussen de ketenregisseur MO/BW MLO en het intake team van Moveoo om bovenstaande nader op te pakken.

1.3 Het anders organiseren van de daginvulling

Wat

Een daginvulling die aansluit bij de mogelijkheden van de burger met een hoge mate van duurzaamheid na verblijf in de MO

Resultaat

- Geen eenheidsworst qua aanbod dus geen one size fits all concept;
- daginvulling hoeft niet door de MO-aanbieder zelf geboden te worden. Indien dat niet zo is, dient er wel een nadrukkelijke afstemming te zijn met degene die de daginvulling uitvoert/organiseert omdat daginvulling onderdeel uitmaakt van het zorgleefplan;
- er vindt een nauwe samenwerking plaats met de gemeentelijke collega's van de P-wet;
- daginvulling moet zoveel mogelijk genormaliseerd zijn en het perspectief moet liggen op de periode na verblijf in de MO.

Status

In Midden-Limburg Oost heeft er een 1e verkennend gesprek plaatsgevonden tussen Moveoo, PSW en een gemeentelijke delegatie. In Midden-Limburg West wordt een zinvolle daginvulling integraal meegenomen bij het opstellen van het leefzorgplan.

1.4 Het bevorderen van duurzame uitstroom

Wat

Het bevorderen dat mensen die gebruik hebben gemaakt van de maatschappelijke opvang duurzaam uitstromen uit de maatschappelijke opvang. Dat wil zeggen dat zij een zo optimaal mogelijke plek krijgen in de samenleving waar zij verder kunnen werken aan hun herstel zonder dat ze opnieuw terugvallen naar de maatschappelijke opvang.

Resultaat

- deelname aan het matchingspunt door die cliënten waar dat voor nodig is. Door actief te participeren in het matchingspunt, wordt inzicht verkregen in de kwantitatieve en kwalitatieve vraag van de doelgroep;
- het, op basis van het bij het matchingspunt verkregen inzicht, samen met de woningcorporaties (e eventueel andere partijen) nader verkennen van de mogelijkheden om te komen tot passende huisvesting.

Status

Het matchingspunt loopt en Moveoo is als één van de partners actief betrokken ook in de voorbereidingsgroep. Ook vanuit de Werkgroep Wonen Weert worden deelnemers aangemeld bij het matchingspunt.